

ՄԻՒՆԱՏԻՅԻ ԷՐՃԻՅԱՍ

ԲԻՍԱԼԷՅԻ ՏԵՎՐԻՅԷ

ԻԼՄԻՅԷ, ՍԱՆԱԹԻՅԷ, ԱՏԱՊԻՅԷ ՎԷ ՍԱՅԻՐԷ

1 ՕԳՈՍՏՈՍ

1859

ԲԻՍԱԼԷ 3

ԻԼՄԻ ՀԻՔՄԷԹ

ՇԻՄՇԷՔ ՎԷ ԵԸԼՏԸՐԸՄ

ՊՈՒՆՏԱՆ ԷՎԻԼ չըգարըրան իբն-
ճի Միւնատիտէ, պուԹբէրէսԹլիք մէ-
սէլլէրինին պահսը կէչտիբտէ, կէրէք
եէրճէ վէ կէրէք կէօքճէ պիր Թագրմ
աճայիպ վուգուաԹլէր վէ ալամէԹլէրին,
ճահիլլէք սէմէրէսինտէն օլարագ, ին-
սանլարըն գօրգուսունտան նաչի, նիչէ
պաԹլլիյէԹճէ օլան սէպէպիյէԹի զիբը
օլունմուշ տուր: Կէրչի միլլէԹիմիզ շու-
գատար տէչըլէրտէն պէրու, պուԹբէ-
րէսԹլիք կիճէսինտէն գուրԹուլուպ, Տը-
րիսԹիսանլըզ կիւնէչիյէ միւնէվլէր օլա-
պիլմիշ իսէ տէ, իլմուքիԹապէԹ խու-
սուսունտա, կիւն պէ կիւն ագսինէ հա-
րաբէԹ իտէրէք, շիմտիքի պուլունտու-
ղունմուզ, (աճընարագ սէօյլէնէճէք պիր
սահիլլէք) այրպլանաճագ հալէ տիւշ-
միւշ օլտուղունգտան պաշգա, հալեա
պու կիւն վէ պու սաաԹ, ալէսսէվլիյէ,
օլ պուԹբէրէսԹլիքտէն պագըյէէ գալմըշ
օլան պինլէրճէ պաԹլլիյէԹլէրէ ըիայէԹ
ու իԹիգատ օլունմագտէ տիր . . .

ՀաԹԹա, ճիւմէտէն պիրիսի ի-
սէ, շիմէք վէ երլարըրմ օլուպ, նիչէ վէ
նիչէ ճահիլլէրին տէչլէԹինէ վէ պաԹը-
լիյէԹինէ պայիս օլմագտէն խալի տէյիլ
տիր: Օլ կէօյ կիւրիւլտէյիպ, շիմէք չագ-
մաղէ, վէ երլարըրմար բաԹլամաղէ պաշ-
լատըգտա, կիւյա Ալլահը օլ տագըգատէ
խաԹըրա կէԹիլմէլիյմիշ կիպի, իպա-
տէԹէ տուրանլար, հաչլար չըգարանլար,
աղլայանլար, սըզլայանլար, վէ տախի գօր-
գուսունտան պայլըպ չօճուգ կէչիրէն
գարըլարը քիմ ինքեար իտէպիլը: Վէ
նիչէ մահալլէրտէ, պագը շիմէքլէրէ,
նուր իսմի վիրիլէրէք, կէօրիւնտիւկիւ, վէ
եախօտ բարլատըղը Թարաֆլարտա պու-
լունան մէզարըզլարտան, պիրիսինտէ,
խասսէԹէն Ալլահ Թարաֆընտան կէլ-
միշ ինմիշ էֆքեարիլլէ, հէրքէս իԹի-
պար իԹաիկի պիր մէվԹանըն հագըրնտա
իֆԹիսար իտէրէք, կիւյա պիր միւճի-
զաԹ տըր կիպի Թաբընըպ իԹիգատ ի-
տէն ճահիլլէր աճ մը կէօրիւլմէքտէ
տիր . . . Քիզայիք, շու գատար սէնէլէր-
տէն պէրու, Գուտսը շէրիֆտէ հայլար ի-
լէ ըումլար պէյնլէրինտէ գուհուրէ կէլէ-
րէք, նիչէ ճանլար տախի Թէլլէֆ օլմասը

նա պայտիս օլան շու գատար գալղալերին պաշլըճա սէպէպի, օլ նուր տէնիլէն պալ թըլ ի թիգատ տէյիլ մի տիր : Աճայիպ հիքմէթ , եարատան Ալլահըն գուտրէլ թի պի նիհայէսինի , կիտիպ կիտիպ տէ թէհի վէ ճիւղիյէթ մագուլէսի շէյլէր տէ արայրպ վէ հայրան օլմագ . . . :

Իճէպա օլ նուր աղըլը ճահիլլէրին կէօղլէրի , աղճամ սապահ , շու Ալլահըն պիր քէրէմի պի պէհասը օլան կիւնէշի կէօրմէղլէր մի , կէօրիւպ տէ հայրան օլ մաղլար մր : Օլ նուր տէյի թաքընտրղլարը բըղղըն իսէ , կիւնէշին աղամէթինէ նիսպէթլէ , անճագ , աղճամլարը էվիմիղ տէ եապտըղըմըղ պիր գանտիլ գատար հիւքմ ու հայտիլէթի օլապիլսէ կէրէք տիր . . . :

Պու խուսուստա , իշիթտիկիմիղէ նէզարէն , միւթէվէֆա վէ մէշուր Պօղոս Սրբազան Պատրիարքըն , Կուստը շէրիֆտէքի նուր տէյի ինանըլան նուրուն սախթէ օլտուղուն ալէնէն վա՛ղ ու պան , վէ չըգան նուրուն իսէ , ռէսմէն պիր շէյ օլտուղուն ֆաշ ու պէյան իյլէմէսիյէ , միլլէթիմիղլին հիչ տէյիլ իսէ էօյլէ պիր աղիմ պալթըլիլէթտէն իսէլաս օլապիլմէսի , հագըգաթէն չիւքրանիլէթի գալպիլսի քէսիրէմիղէ պայիս օլմասը վաճիպէյի զիմմէթիմիղտէն տիր : Քեաճքի , սայիր ըուհպանլարըմըղ տախի , տահա նիչէ վէ նիչէ պալթըլիլէթլէրին տէֆ ու իզալէսինէ սարֆը էֆքիար վէ ֆէտաքէարըղ իթ սէլէր . . . :

Ֆիքրիմիղ պու քէօշէլէրէ սաքտըղտա , մահգուն գալպիմիղ գապարըպ , կէօղլէրիմիղ եաշարըպ , վէ էլլէրիմիղ տիթըմէկէ պաշլատըղընտան , թէֆէքքիւրաթը էսէֆուսիղլէրտէն սարֆը նազար պիրլէ , երտըրըմըն պահսընա միւ պաշէրէթ իտէրիղ :

Իվլէլա , ճիւղիճէ , հիչ տէյիլ իսէ , շունու պիլմէք լաղըմ կէլլըքի , տիւն եատէ , էլլէթթըրիգա գուլվէթի իսմին տէ , պիր գուլվէթ վար տըր , վէ իճրասը իսէ , հէման հէր քէսէ մալիուամ տուր . եա նի տիմէք իսթէրիղ քի , շու քէհրիպայի պիր չուհա իլէ սիւրթտիւքտէն սօնրա , պիր խաֆիֆ չէօթիւ քէնտույէ չէքէպիլլէ

տիկի գուլվէթ տիր . վէ պու հիքմէթ իսէ , եալընըղ քէհրիպա իլէ գուհուրէ կէլմէյուպ , իլլա պիր թաղըմ ճիսմէրէ , մէսէլա , մէքթուպ լէօթիւնէ , ռէչինայա , քիւքիւրտէ , ճամա , վէ սայիրլէրէ , եա պիր չուհա բարչասը իլէ , վէ եա տա քէտի տէրիսի իլէ , սիւրթիւլտիւկիւ սուրէթտէ , այնի գուլվէթ հուսուլէ կէլ տիքտէն պաշգա , հաթթա , վիճուտլէրին սըգըճմասըլլա , էճգալլէրին պիրիպիրլէրի իզէրինէ օլան թէհսիրլէրիյէ , սըճաղլէ , մանէէթիգա գուլվէթիյէ , վէ ասըլ էլլէթթըրիգա գուլվէթինին քէնտի էսէրի իլէ , էլլէթթըրիգա հասըլ օլապիլլըր :

Իլլէթթըրիգա գուլվէթի իչին , Ֆըրանքլին , պիր ճինս տիր , վէ իքի էսէրի վար տըր տէմիշ իսէ տէ , սօնրալէրտէ Սիմնէր ալիւմ , իքի ճինս օլտուղուն իտտաա վէ գապուլ իյլէմիշ տիր . վէ չիստի իսէ , հէման ալէսսէվլիյէ Սիմնէրին հիւքմիւ գապուլ օլունմագտէ տիր : Վէ պու իքի ճինսլէրտէն պիրիսինին իսմինէ էլլէթթըրիգայի զաթի (էլլէթթըրէ բօզիւթիֆ) , վէ իքինճիսինին իսմինէ իսէ , էլլէթթըրիգայի նաֆի (էլլէթթըրէ նէկաթիֆ) թէսմիյէ օլունմուշ տուր :

Իհզպուր իքի ճինս գուլվէթլէրի ճիւղիճէ անլաթապիլմէք իչին , բանս տիւլ էլլէթթըրէ , տէնիլէն ալաթ վասէթապըլա գուհուրէ կէլլէն հարաքէթլէրի գըստաճա իֆատէ իտէրիղ : Մհզպուր ալաթ , պիլլուրտան եաքըլմա պայաղըճա պիր շէմատան օլուպ , ֆէգաթ ուճու էօնէ թօղըու չէնկէվարի էյրի ք վէ պիր տէ իքէք թէլի պաղըլ տըր . վէ օլ թէլին ուճունտա տախի , միւրվէր աղաճը իլիյինտէն , եանի էօզիւնտէն . մէսէլա պիր ֆընտըղ թանէսի պաղլանմըշ վէ սալլանմագտէ տիր : Իմտի քէնտուսինտէ էլլէթթըրիգա գուլվէթի հասըլ օլմուշ պիր շէյ , մէզպուր ֆընտըղ թանէսինէ կէօսթէրիլ տիքտէ , էվլէլա տանլէյի քէնտույէ չէքիպ , սօնրա կէրույէ ռէտտ իտէր , վէ պատէհու պիւթիւն պիւթիւն չէքիպ եաքըլըր . իշթէ պու էվլէլլէր չէքտիկի գուլվէթ , էլլէթթըրիգայի զաթի օլուպ , վէ սօնրաքի կէրույէ ռէտտ իլլէմէսի իսէ , էլլէթթըրիգայի նաֆի օլմուշ օլուր :

Հիմէք տէնիլէն աճայիպ ըլլող , պուլուծլար իշինտէ , պիրիպիրլէնէ զըտտ իքի ճինս էլէքթրիզատէն հուսուլէ կէլէրէք , հաւաննէն էօգարուսընտա մօր ընէկտէ փարլայուպ , վէ աշաղըլարտա իսէ , պէյազ ընէքտէ բարլար : Հիմէքլէրին պօյու պիր գաչ սաաթլըզ եօլ գատար սիւրիւպ , վէ կիտէր իքէն տախի թօղրու կիթմէյուպ , իլլա երլան գալի տիրսէքլէր եաբարազ կիտէր քի , պու խուսուսլարըն սէպէպի իսէ , ուզունճա թափսիլթէ միւհթաճ պուլունտուղունտան , սարֆը նազար օլունուր :

Ընմէր տէօրթ տիրըլէ շիմէք ֆարգ իթմիլէր տիր . եանի , 1 . ատէթա պիտիկիմիզ զայէթ շիտտէթլի գօշան , երլան գալի բարլայան շիմէքլէր . 2 . էվկէլքի շիմէքլէր կիպի մէյտանտէ բարլայրպ պիր շէքլ ու պիլիմ իւզըն կէօրինմէյուպ , իլլա , գըյաս օլունտուղունա նէզարէն , պուլուծլարըն իշինտէ բարլայարազ , պիւթիւն հաւատա պիր նէվի այտընլըզ բէյտա իտէնլէր . 3 . եազ կիճէլէրինտէ , հաւատա հիչ տէ պուլուծէօգ իքէն , զուհուրէ կէլէն շիմէքլէր . քի պու շիմէքլէրին ասըլ սէպէպի պիր էյի անլաշըլպ , թաստիզ օլունամամըլ իսէ տէ , հիւքէմանն սօն գըյասը , ուֆուդտան (հօրիգօն) աշաղըտա , ատէթա շիմէքլէր չազարազ , զիյասընն էօգարուլէրէ թօղրու սքս իլէմէսի իւզէրինտէ գալմըլ տըր . վէ 4 . պայաղըճա պիր աթէշտէն կիւրլէ շէքլինտէ , պուլուծլար իշինտէն չըզըպ , աղըր աղըր հէմանն օն տազըզա գատար տէվամ իտէրէք եէրէ ինտիքտէն սօնրա , չօգ տէֆա եէր իւզէրինտէ հօպ հօպ սըչըյարազ կէզիպ վէ պատէհու սէօնիւպ մնհվ օլան շիմէքլէր տիր . մէզպուր տէօրտիւնճիւ շիմէքլէր եէրէ ինտիքլէրինտէ , պազը տէֆա բաթլայրպ պիր գաչ բարչս օլուրլար , վէ թօք սէսի կիպի կիւրիւթիւլէր տախի զուհուրէ կէթիւրիւրէր :

Հէրնէ գատար տէօրտիւնճիւ ճինս շիմէք օն տազըզա գատար սիւրէր իսէ տէ , մուղայիւրի օլարազ , էվկէլքի իւչ ճինսլէրին էօմիւ , անճազ պիր տազըգանըն , պինտէ պիր բայը գատար սիւրէ-

պիւմէքտէ տիր :

Հէր շիմէքտէն սօնրա , պուլուծլարըն վէ հաւաննէն սալընթըսընտան պիր տէ կիւրիւթիւ վուզու պուլուր , ֆէգաթ , զաթէն թօք աթըլտըզտան պիր գաչ տազըզա սօնրա սէսի իշիտիլտիկի կիպի , մէզպուր կիւրիւթիւ տախի , այնի սուրէթտէ իճըայէ կէլտիկինտէն , վէ թապիաթտէ , սէս տէտիկիմիզ հարաքէթին էսէրի պիր մահալտէն պիր տիկէր մահալլէ իշիտիլմէսի իշին , իլմի սատա իգթիզասընճա , պիր տազըզատա անճազ տէօրթ իւզ էլլի արըն գատար եօլ ալապիտիկինտէն , վէ շիմէքլէր իսէ , եէր եիւզիւնտէն , իւչ պէշ պին արըն գատար եիւքսէքլիքտէ պուլունան պուլուծլար իւչինտէ հուսուլէ կէլտիկինտէն , հալլիլէ պէշ օն տազըզատէն սօնրա իշիտիլէպիւմէսի լազըմ կէլի :

Հէր նէ գատար ալիմէր , կիւրիւլէթիւնիւն սէպէպի , պուլուծլարըն վէ հաւաննէն սարսըլմասընտան օլտուղուն քէշֆ իտէպիլմիլէր իսէ տէ , շու արապա գօշույօր կիպի զուհուրէ կէլէն տէհշէթլու բաթըրթընըն վէ շամաթաթըն հազգընտա , էֆքեարլարընը հալէա իմթիզաճ իթտիրէմէյէրէք , կիւնսկիւն գըյասլէրէ զահիպ օլտուգլարընտան , պու խուսուսը պահս իլլէմէքտէն սարֆընազար իտէրիզ : Ֆէգաթ պիլիմ ճահիլ ահալիմիզին , կէգք կիւրլէմէսինէ աճէլ աճայիպ մանալէր վէրէրէք , կիւյա կէօքտէ , աւրապա գօշտուրուրլար իմիլ , հրէշտակլէր իլէ շէյթանլէր , ճէնկէ չըզըլըրլար իմիլ , վէ տահա պունլարա տայիր պօշ վէ այրպլանաճազ իթիգատլէրտէ պուլունաւրազ , գօրգուպ տէհշէթէ կիրիֆթար օլմալէրի , եալընըզ իլմի հիքմէթէ , միգտարը զէրրէ աշինա օլմատըզլարընտան նէշէթ իլլէմէքտէ տիր :

Հայրէք քի , տիւնէատէ ազլ ուֆիքըր աշապիլէճէք , պաշըճա իքի իլմ , եանի իլմի քիմէա , վէ իլմի հիքմէթ վար իքէն , հէման տէյէպիլիւրիզ քի , տահա շիմտիլէ գատար , մէքթէպլէրիմիզին հիչ պիրիսինտէ , մէզպուր իլմիլը հազգընտա , պիր լայըզը սայ ու զայրէթ կէօրիւլէմէմիլ տիր :

Տէվաֆ :

ՀՕԼԼՆՏՐՅՈՒ ՆԷՏԻՏ

ՎԱՀՇԻԼԵՐ

(Ն. 3. 4. ՐԵՄԱՆԵԼԵՐԻՆ ԿԱԳԼԵՆԷ)

— DOZ —

«Հօլանտայի ճէտիտին թաղարընտա մէ օրմանլարընտա, պէօյլէ աճայիպ վաճշիլէր հատտէն զիյատէ սէֆիլլիւ իւլէ, աղաճլար ալթլարընտա գուլիպէլէր վէ եախօտ հայվանլար կիպի, եուվալար եաբարագ կէչինտիքտէն սօնրա, Սիտնէյ կիպի ղայէթ կիւզէլ վէ ախզ ու իթա վէ իւմ ու թէրպիլէ խուսուստունտա զիյատէ սիլլէ իլէրուտէ պուլունան մէմէքէթէ տախի կիրիպ կէզմէքտէ տիրլէր :

Մէրգուլէր, մէմէքէթ իչինտէ, կէրէք էրքէքլէրի վէ կէրէք գարըլարը պիւթիւն պիւթիւն չուլագ վէ չիքքին հալ իլէ կէզիպ թօլաշորգտան պաշգա, էլլէրինտէ օլան եւլան կէօմէքլէրինի վէրիպ գարըլլըգ պիր գաչ գատէ՛ ըագը իսթէմէք իւզը, էվլէրէ տախի կիրմէքտէ տիրլէր :

Մէմէքէթին ահալիսի տախի, ինսանիյէթէ մուղայիր հարաքէթլէր սէյլրինտէն սաֆա տույմագ նիլէթիլլէ, մէզպուր վաճշիլէրէ, պիր գաչ գատէ՛ ըագը եուլթուրտուգլարընտա, իչտիքլէրի ըագը պիչարէլէրին գաֆասընա վուրտուղունտան, պէյլէրինտէ, պիր պաղըրշմա, պիր չաղըրշմա, պիր եիթիշմէ, վէ պիր սրչրայըպ օյնաշմա պաշլատըգտան պաշգա, կիթտիքէ իշ գըզըշմաղէ եիւզ թուլթարագ, իչլէրինտէն իքի եիկիթ մէյտանէ կէլիպ պաշլարըլար, պաշ պաշա, ալն ալնա, գօլ գօլա, եան եանա վէ ումուզ ումուզա չաթըրըպ վուրուշմաղէ իսէ տէ, քէյֆիլլէթ օրալարտէ տախի գալմատըղընտան, քէնտուլէրինճէ եէնիլ միշ սայըլան, եէնմիշ օլանըն էօնիւնէ կէլիպ, վէ քէնտի հիւսնի ըիզասըլա, էլլէրինի տիղլէրինէ գօյարագ, մէրքէպ կիպի պապտա էյրի տուրուր, վէ արգասընա եէյէճէկի թօբուգլարտան ուսթալըզլա սաբա պիլիպ, սօնրա քէնտիսի օլալիլիսի նէ վուրսուն նիլլէթիլլէ, էյիլմիշ օլտուղու

հալտէ, կէօղլէրին եօգարու եօգարու պէլէրտէրէք, խասմինին թօբուգլունա պէքլէմէքտէ պուլունուր. վէ խասմի իսէ վուրուշու պօշա չըգմասըն միւրատիլլէ, պիր էյի թասընլատըգտան սօնրա, թօբուգլու պէլինին օրթասընա ինտիրի վէրիւր. վուրուպ էօլտիւրէպիլտի իսէ նէ ալեա. ֆէգաթ վուրամատըղը թագտիրտէ, գարըլըգ, թօբուգլուն ալթընտա քէնտուսի էլլիլմէք իւզըն էյիլիպ տուրուր, վէ էկէր գարըլըզլը պիր գաչ տէֆա, իքիսի տէ վուրամայաճագ օլալար տախի, նիհայէթ իքիսինտէն պիրիսի պու եօլ իլէ տիւշիւպ էօլմէտիքտէն սօնրա, ղալըլա պիթիպ խաթմ օլմագ :

Պիրիսի էօլիւպ բէշլիվանլըգ պիթտիքտէ, տէրագապ էօլիլիւ գաբըպ ումուզլարընա վուրտուգլարը կիպի, կէօթիւրիւպ շէհրին խարիճինտէ եա տէնիլէ ալթարար, վէ եա տա, իքի այագ տէրինլիքտէ պիր չուգուր գաղըպ, իչինէ կէօմտիւքտէն սօնրա, ապա աղըր սըզը վէ աճը էսէրի կէօսթէրմէքսիլին, իսթէր իսէ եապանճըսը օլտուն, վէ եախօտ իսթէր իսէ գարըսը գարտաշը վէ չօլուգ չօճուղու օլտուն, այագլարըլա վուրարագ մէզարընըն թօբաղընը տիւզէլտիրլէր :

Պու թարիգ իլէ սալթ տիւնեատէն պիր ատէմ էքսիլմիշ օլուր, չիւնքի օլանտէ, նէ աճընմագ, նէ կէօզ եաշը, վէ նէ տէ տէօա օլմատըգտան պաշգա, անտէն սօնրա տախի, մահգուն օլուպ եաթ թուլթմագ, վէ կիրիֆթարը մէյեուսիլլէթ օլմագ, օլ վաճշի ճանվէրլէր իչին տէյիլ տիր :

Նիկիլիլլէրին, էօյլէ պիր մէմէքէթտէ, պէօյլէ հարաքէթլէրէ սէրպէսթիլլէթ վիրէրէք սէյր ու թէմաշա իլլէմէյի ճաիղ կէօրմէլէրի, հագըգաթէն թէաճիւպէ շայան քէյֆիլլէթլէրտէն պիրիսի տիր : Ֆէգաթ, քէյֆիլլէթին հալինէ նէզալէն, նիլլէթլէրի անճագ, նիլլէ վաճշի ճանվէրլէր միսիլլիւ, պու եապանի ալտէմէրին ճինսինի տախի տիւնեատէն քիւլլէն նապէտիտ իլլէմէք օլմալը իսէ տէ, պէօյլէ պիր նիլլէթ ու հարաքէթին ինսանիլլէթէ գարըլ օլմասը տա ալիքեար տըր

Տէվլի :

ԻՆՍՈՐՆ ԻՒԼԻ

ՀԱՅՎԱՆԸՆ ՓԱՐԳԸ

(Լ. 4 Թեսալեան պարբեր)

Երբ իւր թագսիմ օլունմագտէ տիր . մէսէլա , պիրինճիսի , չէրքէզ ճինսի թա . պիր օլունուպ , շու պիզիմ կիպի պէյազ վէ էշքեալ ու սիմալերի պի ալիսի պի . զիմքիս պէնգէյէնլեր տիր . իբնիսի , պիզլերտէն , շէբլ ու պիզիմճէտէ բէք չօգ ֆարզը օլտուգտան պաշգա , բէքլերի տախի գէյթունի տիր , վէ Չին թարաֆ . լարնտա բէք չօգ պուլունուլար . վէ իւ չիւնճիւ ճինս իսէ , բեամիլէն , արապլար սայրլմագտէ տիր . ֆէգաթ , ազլ ու պա . սիրէթ վէ հիսս ու համիյէթ խուսու . սունտա , պիրինճի գըսմտիկերլերնտէն իֆրաթ մէրթէպէտէ իլերուտէ սայրլ . մագտէ տիր :

Թէնճէ վէ վիճուտճէ պագըլտըզ հալտէ , ինսան տախի հայվանլարն սը . րասնտա պուլունուպ , անճագ ճանր սա . յէսինտէ հայվանտէն ֆարգ ու թէմեիզ օլունապիլմէքտէ տիր :

Ճան հագգընտա , էսկի ֆէյլէսօֆ . լար կիւնակիւն մանալեր վէրէրէք , բիմի . սի աթէշ տիր , բիմիսի հավա տըր , վէ . բիմիսի տախի սու տուր կիպի իթիգատ . լերտէ պուլունմուշար , վէ բէզալիք շիմտի էնվայի էֆբեարլեր պուլունուպ , պայաղը իսալգա նէգարէն իսէ , ինսանըն ճանր գըմըլտանլալ հարաքէթ իթմէսի տիր կի . պի գըլա , իթիգատ օլունմագտէ իսէ տէ , օլ ճան ինսանէ շայէսթէ օլմայուպ , իլլա հայվանաթ ու նէպաթաթա մախ . սուս օլան ճան օլտուղու աշիբեար տըր :

Ինսանըն ճանր հայվանընբիտէն պաշգա օլտուղուն ֆարգ իտէպիլմէք իչին , տիւնեատէ պուլունան , իւ ճինս ճիսմ . լերին , պիրիպիրլերինէ նիսպէթլէ պէյն . լերինտէ տէրբեար օլան ֆարգլերի պէ . յան իտէլիմ :

Իվվէլա , մատէնիյաթ իլէ նէպա . թաթըն պաշլըճա ֆարգը , պիւյիւմէլերի

բէքֆիյէթի տիր . չիւնքի մատէնլերին իլերուսինէ տիշարըտան հիւ պիր շէյ կիրմէյուպ , իլլա իւզլերինէ զամմ օլու . նան ճիսմլեր իլէ պիւյիւյիւպ ճէսամէթ . բէսպ իտէրլեր . վէ ասլա գուրումագ էօլ . մէք նէ իտուկին պիլմէյիպ տուրտուգճա տուրապալիլեր . ֆէգաթ նէպաթաթա . լար , բէնտի եարատըլըլարնտա պու . լունան ազալերին վասէթասըլա , բէնտի պիւյիւյիւպ եաշամալերինէ լազըմ կէլէն ճիսմլերի էմէրէք , իլերու թարաֆլարն . տան պիւյիւրլեր վէ իւզլերլերինէ հիւ պիր շէյին զամմ ու իլալէսին զապուլ իտէ . մէզլեր . վէ ազ չօգ պիր վագթ եաշա . տըգտան սօնրա , գուրույուպ թէլէֆ օ . լուպ էօլիլեր :

Իէպաթաթաթէն հայվանաթըն ֆար . գը օ տուր բի , նէպաթլեր ասլա պիր եէրտէն գալգըպ տիկեր պիր եէրէ կիտէ . մէզլեր , վէ եախօտ հարաքէթ իտէմէզ . լեր , վէ հիւ պիրիսի սէս ու սատա չըգա . րամաղլար . լաքին հայվանլարն բէք չօգ ճինսլերի հէմ հարաքէթ իտիւպ եէրլէ . լինի տէյիլթիլիպիլիլեր , վէ հէմտէ սալթ ու սէտա չըգարապիլիլեր :

Տիմէք տիր բի , մատէնիւթա պիւ . յիւր , ֆէգաթ եաշալըպ էօլմէզ , պիր գարար տուրուր գալըր . նէպաթաթա , պիւյիւր , եաշար վէ էօլիւր . վէ հայվա . նաթա պիւյիւր , ալէսսէվիլիէ հարաքէթ ի . տէր , սէս չըգարըր եաշար վէ էօլիւր . բէզալիք ինսան էվլատը , պիւյիւր հարա . քէթ իտէր , սէս չըգարըր , սէյլեր , տիւ . շիւնիւր , եաշար վէ էօլիւր :

Իմտի ինսան իլէ հայվանըն ֆարգը եալընըզ ֆիքրի իլէ տիլինտէ գալմագտէ տիր . տիմէք տիր բի , ասըլ ինսանճէ ճան տէնիլէն միւպարէք գուտրէթտէ , ֆիքր իլէ լիսան տըր : ֆէգաթ տիւ , ֆիք . րին թէրճիւմանը վէ գարնտաղը պու . լունտուղու էճիլտէն , վէ սուրէթի զա . հիւրէյի իթիպարէն , էվվէլէր ֆէյլէսօֆ . լար , ինսանը հայվանտէն , լաֆգէն տա . իի ֆարգ ու թէմեիզ իլլէմէք նիլէթիլ . լէ , հայվանը նաթըզ , թէսմիյի իլլէ . միլլէր տիր բի , ասըլ մանասը , սէյլէյի . ճի հայվան , տիմէք օլուր :

Տէլաֆ :

Մ Ո Ւ Հ Ա Պ Պ Ե Թ Ի Ս Ա Հ Ի Հ Ի

(1, 4 ի նստեալն պատկէ)

Ճէ աշտըգտան , վէ պիր հալի բիւր քէ-
տէր իւղրէ ճիւղիճէ տուրտուգտան սօն-
րա , շու աթիտէքի դամէնկիզ նուծգու
թէքէլլիւմ խլէտի :

“ Լիւնէշ կիւնէշ , խային կիւնէշ ,
քիւլլի մախուգաթա ըուհ վիրուպ , տիւն-
եալէրի թէնպիր խողպ , վէ լէթաֆէթի
թապիւթէ պայիսի էվվէլ օլմագտէ իքէն ,
շու ֆաղըր դալպիմին , պաղէյի նաչիգէ-
սինտէ , չէշմանը աշգ ու մուհապպէթիմ
իլէ կէօգէտիւպ , իւմիտ ու մէսէրրէթ
սուլարըլլա սուվարըպ , վէ թաղիմ ու ըի-
այէթիմէ պէսլէտիկիմ , պիր թանէճիք
ղօնչէ կիւլլիւմտէն , վէ տիւքիւշա նէրկի-
ղիմտէն , օլ զիյայը հայաթպախընը գըս-
գանըպ էսիրկէմէկէ , շէրմ ու հիճապ իթ-
մէտին մի :

“ Լուրունտան նուր , աթէշինտէն ա-
թէշ , վէ էսէրինտէն էսէր ալարագ , իհ-
թիմալ տըր պիր կիւն , մէհմա էմքէն¹ ,
ֆամիլէասընա , միլլէթինէ վէ տէվլէթի-
նէ , շան ու շէրէֆ օլապիլէճէք , պիր
նէվճիվանը մէզայա իւնվանը , ճանըմըն
ճանընը , գալպիմին գապընը , օֆ , օլ
Սիրա . . . սոն . . . մը զուլմէթի էճէ-
լէ թէսլիմիլէթէ , ըույի ըիզա կէօսթէր
մէկէ իհթիրազ իլլէմէտին մի :

Լային , սէնտէ գամիր եօգմու տուր ,
սէն տէ ինսաֆ եօգմու տուր , պիչարէ-
նին , նէ գալպիմին թէմիլլիլի , նէ ֆիք-
րինին քէսկինլիլի , նէ ֆաղիլէթինին քէս-
րէթի , նէ պէլաղէթինին քէմալէթի , նէ
էվսաֆը համիտէլէրի² , վէ նէ տէ էշքեա-
լը ճէմիլլէլէրի³ , ըիգգաթը գալպին թաշ-
րիքինէ պայիս օլամատըլար իսէ տախի ,
պարի շու , քէայինաթըն ճանը , մախու-
գաթըն ինանը⁴ , կէրէք միւրէպպիլէրին ,
վէ կէրէք ինսանլարըն սէվիպ ըիայէթ ,
վէ թաբընըպ խըտմէթ իտէկէլտիքէրի ,

1 Գուտրէթինէ կէօրէ :

2 Մէտէն շայան մալիւմաթլէրի :

3 Կիւղէլլէլլէրի :

4 Կէմ , տիգկին :

օլ միւպարէք ու մուգատտէս մուհապպէ-
թի սահիհէմիղէ տախի , աճըրպ մէրհա-
մէթ իթմէտին մի :

Շըգման , զալըմ շըգման , չիւնքի ատի¹
օլան գաթիլ ու ճէլլատլէր տախի , քէնտի
պըշագլէրիլլէ գաթլու իտամէ ճէսարէթ
իթտիքլէրի , տէյիլ պի կիւնահլէրին ,
տախի միւճրիմ ու մէրտուլէրին լաշլէ-
րինէ , աթֆը նիկեաշ իլլէմէքտէն , նէֆ-
րէթ իտիւպ գաշարըր իքէն , սէն իսէ ,
սէն , աթլարընը տէօրթ նալ գօշտուրա-
րագ , օլ էճէլլին զէհիլլի օգուլլա վու-
րուլուպ , գահընտան պիր տախի , օլ
ըույի պի գայտինի կէօրիւպ թէմաշա իլ-
լէմէմէք նիլլէթիլլէ , օլ մահգուն ու մէյ-
եուս կէօգլէրինի գաբայուպ , օֆ օֆ ,
շու մէլուն , սօնգ , վէ պի հիւս թաշըն
թահթընա կիլլէնէն , ֆաղիլէթ գուր-
պանընը պիւա թէրէտտիւտ² սէյր ու նէ-
զարէ ճէսարէթ տէ մի էտէրսին :

Տոլրունուզ ըուղիկեարըր , եիւք-
սէլինիզ պուլուլթար , վէ շու զալմըն զի-
յալէրինէ գարը պիր նիքեապը³ գաթի
օլարագ , նիլլէթի խայինսինէ , վէ ատէ-
թի զէմիմէսինէ միւմաննաթ իտինիզ :

Լէրէտէսինիզ եաղմուրար , կէլի-
նիզ , էնինիզ , քի պէյլլէ պիր միւպարէք
կիւնտէ , վէ պէյլլէ պիր պի պէհա սա-
աթտա , պիր զաթը քէմալէթ սըֆա-
թըն , հալի բիւր մաթէմի իչին , շու աղ-
լարպ եաշար տէօքէճէք , չէշմանը կիր-
եանըմա , հէմիլլէթէ օլսարընը :

Իմէքլէր , կիւրիւլթիլլէր վէ երլ-
տըրըմլար , գօշունուզ , բարլայընը . շա-
մաթալար , կիւրիւլթիլլէր վէ չաթըրթը-
լար եաբարագ , կէօքլէրի աշաղը , վէթաղ-
լարը եօգարըր ալընը . տէհէթինիզտէն
ճիհան գօրգուպ գարարսըն , խըշմընըտան
քիւրէյի արղ իւրքիւպ տիթրէսին , վէ
պիւլթիւն քէայինաթ , օֆ . . . շու պէ-
նիմ գալպի շէնճուտիմ , վէ տէրունի բիւր
աֆէթիմ կիպի , ալթ իւսթ , վէ գարմա-
գա . . . ըրշ օլսուն բ . . . ի . . . ” :

Պիր օգ , պիր կիւրլլէ վէ եախօտ պիր
գուրընն կիթտիկի եէրտէ , իլք ըասթ

1 Պայաղը , հէր քէսէ մալիւմ ,

2 Գօրգուպ տիթրէմէք :

3 Բէրտէ :

կէտիկինէ վուրուպ , եագըպ վէ շիքէսթ
իթտիկի , վէ քէզալիք պիր հըրսը , վէ
պիր զազապնաք ատէմին , հըրս ու զազա
պը տազըգասընտա , իլք գարշըսընա չը
գանը , զազապը տէրունինէ պիր գուր
պան իթտիկի միսիլիւ , մէրգուլմէ գըզ
տախի , տօսթը սատըգը , ճանսան աշը
գը , վէ իւչ սէնէտէն պէրու տիլտատէսի
պուլունուպ , նիչէ տինէեվի ֆէլաքէթ
լէրէ տիւչար օլտուգտան սօնրա , տէսթի
էճէլտէն , ճամր ֆէնայը նուշ իյլէմիշ օ
լան եիկիրմի եէտի եաշընտա վէ Սիրա
տուն նամինտէ պիր նէվճիվանըն , ըուհու
բաքինէ գարշը , գալպինտէ ալէվէնմէք
տէ պուլունան , օլ նարի մուհապպէթի
նի , սապահըն սուսլուղունտա , մէրգու
մուն մէզարը իւզէրինտէ , աղլէյիպ եաշ
լար տէօքէրէք , միգտարի քիֆայէ թէս
քին իտէպիլմէք նիւթիլլէ , կէլմիշ իքէն ,
պիրտէն պիրէ , մէզարիսթանէ կիրտիքտէ ,
թապիաթիլլէ իւզէրինէ պիր մահզունի
յէթի ազիմէ չէօքտիւքտէն պաշգա , մու
հիպպի սատըգընըն , մաթէմամիլ մէզա
ընը կէօրտիւքտէ , արթըգ պիւթիւն
պիւթիւն մէյեուսիյէթի շէտիտէյէ կի
րիֆթար օլտուղունտան , վէ իճապը հալ
սասարը մուհապպէթ , մահզունիյէթ , վէ
մէյեուսիյէթ իսէ , մէրգուլմէնին գալ
պինտէ պիրիպիրինէ մուղայիր հարաքէթ
լէր հուսուլէ կէթիրտիկինտէն , տէրտի

տէրունինտէն , վէ զազապը գալպինտէն
մաղըւպէ պուլունտուղու հալտէ , իլք նի
կեահը բիւր էլէմի , հէնուզ զիյաէնտազ
օլմագ իւզըն պուլունան , շէմնի թապա
նա թէսատիւֆ իյլէտիկինտէն , պիչարէ ,
քէնտույի գալթ իտէմէյուպ , պալա'տէ
մէսթուր նութգա աղազ իյլէտի : վէ
պօրալը , ֆուրթունալը պիր հալտա ,
պաշէն , աբանսըգ , մէմուլին զայրի պիր
մէրթէպէտէ , գըյամէթլէր գօրուպ , եէր
իլէ կէօք պիրիպիրէրինէ գարշըպ , հէ
ման տինէա պաթըպ պիթիպ վէ մահվ
օլուպ կիտէճէք ըատտէլէրինտէ պուլուն
տուգտան սօնրա , եինէ այնի սուրէթտէ ,
նակէհան , պիր թէպտիլլաթը զարիպէ , վէ
պիր ըահաթը ազիմէ , հուսուլ բէզիր օլա
րագ , ըուզիկեարլէր մաղարէլէրինէ չէքի
լիպ , պուլունթար ուֆուգլարտան աշա
ղը աշաղը էնիպ կիրիպ , ըույի ասիւման
իսէ , պիր պէրրագլըգ , վէ պիր նէվի տիւ
ֆէրիհ կիւզէլլէք քէսպ իյլէտիկի միսիլ
լիւ , մէրգուլմէնին տախի , կիթիւքճէ
տէրտի թէքրէշիպ , էնինի սինէսի իզտի
յատ պուլուպ , տամարլարտաքի գանլա
ընըն ճէվէլանը հատտի իթիտալը թէ
ճաուզ իտէրէք , հէման հէլաքէ եիւզ
թուլթմագ ըատտէլէրինտէ , նուլթու
թուլթուլուպ , վէ տիւչիւպ պայըլմասը
լա , օլ վիճուտի տէրտ ու միհնէթ խանէ
սի , ճիւզիճէ քէսպի ըահաթ իտէպիլտի :
Տէլաֆ :

Պ Ի Բ Կ Ե Ն Ճ Գ Ի Ը Օ Լ Ը Օ Լ Ը Ն Պ Ի Վ Է Ֆ Ը Լ Ը Գ

Խայինլիք սըֆաթըն կիլիպ , իթտին աշգըմը հարամ ,
Պիչէրէք , նասըլ էքտինսէ , գալասըն սէնտէ պիկեամ :
Գըլարըմ սանա պէտտուա , զէվգ ու սաֆա պուլասըն ,
Լաքին տիւչիւպ վէֆասըգա , պանա հէմտէրտ օլասըն :
Սօլտուրտուն կիւլիւ էօմրիւմիւ , կիւլիւն բիւշատ օլմասըն ,
Սաշտըրտըն էշքի սիրիշկիմ , գալպին նէշաթ պուլմասըն :
Կէօզ եաշարը պօշա չըգմագ , սէպէպին մաղմուլ իտէր ,
Հէր ահտա էլէքթըրիւ վար , չէքտիւրէն տախի չէքէր :
Իթտիմ իքրահ էրէքթըրտէն , օլտուն պիր ֆէնա իպրէթ ,
Սէնին կիպի խայինլէրտէն , իպլիստէ իտէր նէֆրէթ :
Ղէլատլէր գաթլ իտէր միւճրիմ , պի վէֆալէր մուհապպէթ ,
() ֆ , պունտա եէր կէօք տիթըրէր , սատագաթան խիյանէթ :

Տէմիշէնը « ատէմ ատէմ տիր , օլուրսա սէօզտէ սատրդ ,
 Լաքին սէօզիւն թուծմայան բէս , չաղըրլա հայվան լայրդ » :
 Երամայրն արթըզ գըզլար , ահրէթտէ շէյթանլերի ,
 Չիւն օլուպ թէպտիլ գըյաֆէթ , կէզերլէր տիւնեպլերի :
 Տէմիշտէտէ անլեր իջին , մէզհէպլեր , սխաճ բէյքեր ,
 Հէմ գուլագլը , հէմ պուխուզլու , կէօրէն ճան պի շէքք , իւրբեր ,
 Չէհրէլերի վահշի իմիշ , տիշլերի խընգիր վարի ,
 Աիւլմէք պիւլմէզ հէրտէմ պէտրու , հէմ ճանպլերի էթվարի :
 Լաքին շիմտի օլ մէլունլեր , օլուպ պէյազ եիւզլերի ,
 Ելտատըրլար կիճէ կիւնտիւզ , նիչէ շաշգըն դըզլերի :
 Ետլարը ճօվինօ օլմուշ , սանաթլարը գօրթէզան ,
 Հիւեթլերի բէք նազիք տիր , սէօզլերտէ գալպ սիւլան .
 Կիւլեր եիւզլիւ , թաթլը տիլի , ատապլարը եէրինտէ ,
 Սանման սահիճ , չիւն սօն խասսէ , անճազ , պինտէ պիրինտէ :
 Հիւ պիւլմէզլեր , նէ տիր ինսաֆ , թապիաթ տիւշմանլերի ,
 Փասլ իտէրլէր բէօշէ բէօշէ , պիշարէ տիւսթերլերի :
 Տիլտէ թալթիֆ , ճէպտէ մէթուպ , կէօքպլերինտէ տէ չիչէք ,
 Հէք մուհապպէթ նիշմանլերի , լաքին սախթէտիր պի շէքք :
 Կէզերլէր գուլմէթի լէյլտէ , միւրդի շէպ կիպի հէրան ,
 Սուրէթի խայինէլերին , խիւմէք իջին նիհան :
 Ետտա կիպի պուս իտէրէք , գըյարլար ճանըմըզա ,
 Եճըմազլար զէրէ գատար , նամուս ու շանըմըզա :
 Ը ու զէմանէ կէնճիլերինէ , ալտանան օլուր նատիւմ ,
 Եզպեր օլմուշ տիւլերինտէ , կէրչի սէօյլերլէր գատիւմ :
 « Ե Սուլթանըմ , ահ Էֆէնտիւմ , սէվերիւմ ճանտան սէնի ,
 « Տախի օլուրսամ մէն Սէզար , զանն իթմէ խիւաֆ պէնի ,
 « Եքի օլ Գլէօբաթրա , վազ իտուպ սէրինէ թաճ ,
 « Գըլարըմ Մըրըրա Սուլթան , եօգ շիւբհէյէ իհթիյաճ » :
 Պէն կիպի նիչէ տիւսթերան , օլարազ թէվէքէլի ,
 Էօյլէ բեազիպլեր եիւզիւնտէն , գալըրլար պի թէսէլի :
 Հէր նէ գատար սէվտիւմ իսէ , զալմ գըյմէթ պիւլմէտի ,
 Գալպի օլմուշ զատր օճաղի , նարի ֆէսատ սէօնմէտի :
 Ելտանտըմ պէն սատէտիլտիւմ , շիմտիտէ օլտում նալան ,
 Պիլմէզ իտիւմ հիլէ նէտիր , չիւն օլտում աշգա գուրպան :
 Ելտանմազ կէրչի ճիւնհա տըր , լաքին ալտաթմազ հէյ վահ ,
 (Ելտուգտան պաշգա զալմըզ , տախի աֆիլ օլմազ կիւնահ :
 Գըզլարտա , պէօնլեր չօգ էմմա , էքքէքտէ , նատիր սատրդ ,
 Եհտ իտուպ , իտէմ նասիհաթ , տուրսուն գըզլար ույանըզ :
 Երբէքլէր օգուրլար ալ չօգ , գըզլար գալտը պէօնլիւքտէ ,
 Թապիաթտէ պիր դանուն տուր , հէր շէյ , օլմազ վէզնինտէ :
 Պիղիւմ աթալարսէ պիւլազս , պիւլմէյուպ օլ հիքմէթի ,
 Օանն իտէրլէր բէք մուզիւր տիր , գըզլարա բիթապէթի :
 Սիւհ լազըմ տըր զայիֆէ , զօրպազ բէնտին գայըրըր ,
 Երբէյէ նիսպէթլէ իսէ , նիսվան զայիֆ սայըրըր :
 Եամ ու նամուս գըզա լազըմ , բէքալիք ըրզ ու էտէպ ,
 Տիւմէք տիր բի գըզլար իջին , ֆարզ տըր հէզարան մէթէպ :
 Հայըֆ բի , սէր միլլէթիմիւզ , գըլուպ ալ լուծֆ զայրէթտէ ,
 Պրազմըշ տըր տիւսթերանը , բէնէյի ճէհանլէթտէ :